

Matematika v devíti kapitolách

Předmluva

In: Jiří Hudeček (author): Matematika v devíti kapitolách. Sbíрка početních metod z doby Han s komentářem Liu Huie z doby Wei a Li Chunfenga a dalších z doby Tang. Překlad, vysvětlivky a úvod. (Czech). Praha: Katedra didaktiky matematiky MFF UK, 2008. pp. 4–4.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/400833>

Terms of use:

© Hudeček, Jiří

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

PŘEDMLUVA

Tradiční čínská matematika je českému čtenáři zatím prakticky neznámá. Přitom se jedná o svébytnou část čínské kultury a světového matematického dědictví, která může nabourat mnohé stereotypy a rozšířit obzory jak zájemcům o čínskou kulturu (i pokročilejším sinologům), tak historikům matematiky (i těm, kdo se historii matematiky věnují z pouhé zvědavosti).

Matematika v Devíti kapitolách je základním textem čínské matematické tradice, na který generace následovníků nahlíželi s velkou úctou a viděli v něm zdroj vši své teorie i praxe. Jejich samotný klasický text však nedokládá, jak čínští matematici (což chápeme jako šikovnou zkratku pro učence, zabývající se matematikou a píšící matematická díla) vlastně pracovali a mysleli. Naštěstí se v tomto můžeme opřít o pozdně starověké a raně středověké kanonické komentáře, které ukazují, že za strohými předpisy a algoritmy *Devíti kapitol* se skrývala propracovaná teorie.

Tato kniha je teprve třetím úplným překladem *Devíti kapitol* včetně jejich kanonických komentářů do evropského jazyka (po angličtině a francouzštině). Protože je zároveň prvním překladem čínského matematického díla do češtiny, předchází samotnému překladu krátký historický úvod, shrnující i dějiny předmoderní čínské matematiky jako celku. Cílem je, aby se zájemci o tuto problematiku mohli co možná bezprostředně seznámit s prameny a zároveň měli dostatečné možnosti pro jejich poučenou interpretaci.

Porozumění těmto starým textům není vždy snadné. Snažil jsem se ukázat co možná jasně, jak je ve svém přirozeném jazyce asi mohli číst jejich starověcí čtenáři; nevodím však dnešního čtenáře za ruku a nechávám na něm, aby našel „ekvivalence“ mezi jejich řečí a svým oblíbeným vyjádřením, a sám si mohl zdůvodnit, kdy lze takové ekvivalence vidět a kdy jsou problematické. Věřím, že jedině tak si bude moci udělat o čínské matematice skutečně historicky věrný obrázek a naplnit tak účel této knihy.

Můj dík patří všem vyučujícím sinologického semináře Ústavu Dálného východu FF UK za vzdělání, kterého se mi od nich dostalo a bez něž by tato kniha nevznikla. Zvláště musím vyzvednout zásluhy PhDr. Davida Sehnala, který mne nejen zasvětil do klasické čínštiny, ale také vedl mou diplomovou práci, a doc. Olze Lomové, která mne během tří let práce na tomto překladu vytrvale povzbuzovala a nakonec i zajistila část prostředků na jeho vydání. Rovněž děkuji doc. Martině Bečvářové, která mě přivedla k historii matematiky a tím i této knize, a především doc. Jindřichu Bečvářovi, který vydání zorganizoval a přispěl cennými připomínkami ke korektuře rukopisu. Vina za všechny zbylé nedostatky padá ovšem jen a jen na mou hlavu.

„Nechť kultivovaní lidé s širokými zájmy tuto knihu podrobně pročítají.“
Jiří Hudeček, Cambridge, červen 2008.